

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**H/11025. számú
országgyűlési határozati javaslat**

**a Magyar Köztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság
Szövetségi Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös
védelméről, Budapesten, 2001. június 20-án aláírt Megállapodás megerősítéséről**

**Előadó: dr. Draskovics Tibor
pénzügyminiszter**

Budapest, 2004. szeptember

**Az Országgyűlés 11025/2004. (.....) OGY határozata
a Magyar Köztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság
Szövetségi Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös
védelméről, Budapesten, 2001. június 20-án aláírt Megállapodás megerősítéséről***

Az Országgyűlés

1. a Magyar Köztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Szövetségi Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről, Budapesten, 2001. június 20-án aláírt Megállapodást e határozattal megerősíti;
2. felkéri a külügyminisztert, hogy a megerősítésről diplomáciai úton tájékoztassa a szerb-montenegrói felet.

* A „Jugoszláv Szövetségi Köztársaság” államnév az országban lezajlott belső alkotmányos változások eredményeképpen 2003. február 4. napjától „Szerbia és Montenegró”-ra változott.

INDOKOLÁS

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Szövetségi Kormánya közötti, a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás aláírására 2001. június 20-án került sor Budapesten. A szerződés aláírására a 2152/2001. (VI. 20) Korm. határozat adott felhatalmazást. Az aláírást követően kezdeményeztük a jugoszláv félnél a Megállapodás aláírt magyar szövegében talált hibák kijavítását. A szövegkorrekciókra vonatkozó javaslataink elfogadását a jugoszláv (szerb-montenegrói) fél a 9061/01 D-61/01 számú, 2003. november 18-án kelt szóbeli jegyzékében visszaigazolta. A jugoszláv (szerb-montenegrói) fél a megállapodás megerősítéséről 2004. május 31-én kelt jegyzékében tájékoztatót.

A beruházásvédelmi Megállapodás a külföldi befektetések kölcsönös elősegítését, a külföldi befektetők bátorítását, bizalmának megnyerését szolgálja. A befektetők nagyobb biztonságban érzik magukat, ha saját államuk – nemzetközi szerződés alapján is – képviseli érdekeiket a fogadó állammal szemben.

A Megállapodás olyan nemzetközi normába foglalt garanciákat tartalmaz a külföldi beruházások létesítésére és működésére vonatkozóan, amelyek kizárják az egyoldalú változtatás lehetőségét.

A Megállapodás biztosítja:

- a tőke repatriálásának jogát;
- kártalanítás nyújtását olyan esetekben, amikor a beruházást a fogadó állam államosítja vagy kisajátítja.

Rendelkezik továbbá a beruházási viták rendezéséről is. Ha a beruházó és a fogadó állam között a beruházással kapcsolatosan vita keletkezik, azt semleges, nemzetközi választott bíróság (ICSID, UNCITRAL) elé lehet terjeszteni. A Megállapodás aláírásával a fogadó állam is aláveti magát a választottbírói eljárásnak.

A Megállapodás tartalmát tekintve megfelel a nemzetközi gyakorlatnak és az általunk eddig megkötött más kétoldalú szerződésekben foglaltaknak. A Megállapodás megkötésére hazánk és az adott partner ország belső szabályozásának figyelembevételével kerül sor.

A csatkozást megelőzően az Európai Unió részéről olyan észrevételek fogalmazódtak meg, mely szerint a beruházásvédelmi megállapodásaink bizonyos rendelkezései nincsenek összhangban az aquis-val. Egyeztetés folyik a Bizottsággal a tekintetben, hogy milyen esetleges változtatások szükségesek a már megkötött megállapodások

tekintetében, és milyen új tervezet szerint folytassunk tárgyalásokat a jövőben megkötésre kerülő egyezmények esetén. A problémakör összetettségére utal, hogy az EU illetékeseinek fenntartásai nemcsak Magyarországgal szemben, hanem a többi csatlakozó országgal, sőt számos régi taggal szemben is megfogalmazódtak. Tekintettel arra, hogy az Unióval folytatandó tárgyalások időben elhúzódnak, a már megkötött, illetőleg a tárgyalások bizonyos szakaszában lévő egyezmények tekintetében folytatjuk azt a hazai eljárási rendet, ami az aláíráshoz, megerősítéshez, kihirdetéshez szükséges. Mindezekre tekintettel azonban fennáll annak a lehetősége, hogy a későbbiekben kezdeményezni fogjuk a beruházásvédelmi megállapodás módosítását.

A Megállapodás az aláírást követően megerősítést ír elő. Hatályba lépéséhez – tekintettel arra, hogy kizárólagos törvényhozási tárgyat érint – az 1982. évi 27. törvényerejű rendelet 10. §-a értelmében az Országgyűlésnek kell határozatot hoznia.

MEGÁLLAPODÁS
A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA ÉS A
JUGOSZLÁV SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG
SZÖVETSÉGI KORMÁNYA KÖZÖTT
A BERUHÁZÁSOK ÖSZTÖNZÉSÉRŐL ÉS
KÖLCSÖNÖS VÉDELMEÉRŐL

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Szövetségi Kormánya (a továbbiakban "Szerződő Felek"),

attól az óhajtól vezetve, hogy kedvező körülményeket teremtsenek a Szerződő Felek közötti nagyobb gazdasági együttműködés számára,

attól az óhajtól vezetve, hogy kedvező körülményeket teremtsenek és tartsanak fenn a kölcsönös beruházások számára,

felismerve, hogy a beruházások ösztönzése és védelme hozzájárul a Szerződő Felek közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztéséhez,

megállapodtak a következőkben:

1. Cikk
Meghatározások

A Megállapodás alkalmazásában:

1. A "beruházás" kifejezés mindenfajta olyan vagyoni értéket jelent, amelyet az egyik Szerződő Fél valamely beruházója gazdasági tevékenységgel összefüggően fektetett be a másik Szerződő Fél területén ez utóbbi törvényeivel és jogszabályaival összhangban, és különösen – de nem kizárólag – a következőket foglalja magába:

/a/ az ingó és ingatlan tulajdont, és minden egyéb dologi jogot, mint például a jelzálogot, a zálogjogot, a kézi zálogjogot és hasonló jogokat;

/b/ a részvényeket, üzletrészeket és vállalati kötvényeket, illetve a társasági érdekelttség egyéb formáit;

/c/ olyan pénzköveteléseket vagy egyéb, szerződésen alapuló, gazdasági értékkel bíró teljesítés nyújtására vonatkozó követeléseket, amelyek beruházáshoz kapcsolódnak,

/d/ a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, úgymint a beruházáshoz kapcsolódó szerzői jogokat és szomszédos jogokat, ipari tulajdonjogokat, úgymint szabadalmakat, használati engedélyeket, ipari mintákat vagy használati mintákat, védjegyeket, kereskedelmi titkokat, éppúgy, mint a goodwill-t, a technológiákat és a know-how-t;

/e/ minden jogszabály vagy szerződés által biztosított jogot és jogszabályon alapuló mindenfajta engedélyt és jóváhagyást, beleértve a természeti erőforrások kutatására, kitermelésére, művelésére vagy kiaknázására vonatkozó koncessziókat.

A vagyoni érték beruházási formájának későbbi megváltozása nem érinti annak beruházás jellegét.

2. A "beruházó" kifejezés jelenti:

/a/ a természetes személyt, aki az egyik Szerződő Fél állampolgára és annak területén állandó lakhellyel rendelkezik annak jogszabályaival összhangban és a másik Szerződő Fél területén beruházásokat eszközöl;

/b/ a jogi személyt vagy más egyéb jogalanyt, amelyet az egyik Szerződő Fél törvényeivel és jogszabályaival összhangban alapítottak, került bejegyzésre, vagy más egyéb módon jött létre, ennek a Szerződő Félnek a területén van a székhelye és a másik Szerződő Fél területén beruházást eszközöl.

3. A "hozam" kifejezés a beruházásból származó eredményt jelenti és magában foglalja – különösen, de nem kizárólagosan – a nyereséget, kamatot, tőkenyereséget, osztalékot, jogdíjakat vagy egyéb díjakat.

4. A "terület" kifejezés jelenti:

/a/ a Magyar Köztársaság tekintetében a Magyar Köztársaság területét;

/b/ a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság tekintetében a földi határok által körülzárt területet, valamint a tengert, a tengerfeneket, és annak altalaját a parti tengeren túl, amely fölött az Szerződő Fél a saját jogszabályaival és a nemzetközi joggal összhangban felségjogokat vagy fennhatóságot gyakorol.

5. A "szabadon átváltható pénznem" kifejezés bármely olyan pénznemet jelent, amely mindkét Szerződő Fél jogszabályaival összhangban átválthatónak tekinthető.

2. Cikk

A beruházások elősegítése és védelme

1. Mindkét Szerződő Fél ösztönzi a másik Szerződő Fél beruházóit, továbbá kedvező és átlátható körülményeket teremt számukra annak érdekében, hogy területén beruházásokat eszközöljenek, és jogszabályaival összhangban lehetővé teszi az ilyen beruházások létrehozását.

2. Bármelyik Szerződő Fél beruházói által eszközölt beruházások és azok hozamai a másik Szerződő Fél területén igazságos, és méltányos bánásmódban részesülnek, továbbá állandó és teljes körű védelmet és biztonságot élveznek.

3. Cikk

Nemzeti és legnagyobb kedvezményes elbánás

1. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásait és hozamait olyan bánásmódban részesíti, amely nem kedvezőtlenebb, mint a saját beruházói beruházásainak és hozamainak, illetve bármely harmadik állam beruházói beruházásainak és hozamainak biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

2. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóit olyan bánásmódban részesíti a beruházásaik irányítása, fenntartása, használata, élvezete vagy a velük való rendelkezés tekintetében, amely igazságos és méltányos és nem kedvezőtlenebb, mint a saját beruházói vagy bármelyik harmadik állam beruházói számára biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

3. E Cikk 1. és 2. bekezdésének rendelkezései nem értelmezhetők úgy, hogy az egyik Szerződő Felet arra kötelezik, hogy kiterjessze a másik Szerződő Fél beruházóira bármilyen olyan bánásmódnak, preferenciának vagy kiváltságnak az előnyeit, amelyet az előbbi Szerződő Fél a következők alapján nyújthat:

/a/ hogy tagja vagy tagjává válik valamely vámuniónak, szabadkereskedelmi övezetnek, vagy pénzügyi unióknak, vagy részese vagy részesévé válik az ilyen uniók, intézmények létrehozásához vezető hasonló nemzetközi megállapodásnak, vagy a regionális együttműködés más formáinak;

/b/ bármely nemzetközi megállapodás vagy megegyezés, amely egészben vagy nagyrészt az adózással kapcsolatos;

/c/ hogy tagja vagy tagjává válik valamely többoldalú nemzetközi beruházásvédelmi megállapodásnak.

4. Cikk Kártalanítás veszteségeért

1. Ha bármelyik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásai háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás, vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Állam területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél a helyreállítás, kártalanítás, kárpótlás vagy egyéb rendezés tekintetében olyan bánásmódban részesíti azokat, amely nem kedvezőtlenebb annál, mint amit az utóbbi Állam a saját beruházóinak vagy bármelyik harmadik állam beruházóinak biztosít.

2. Nem érintve a jelen Cikk 1. bekezdésében foglaltakat, az egyik Szerződő Fél azon beruházói számára, akik a fenti bekezdésben foglalt események kapcsán a másik Szerződő Fél területén veszteségeket szenvednek abból kifolyólag, hogy

/a/ tulajdonukat a másik Szerződő Fél erői, illetve hatóságai igénybe vették,

/b/ tulajdonukat a másik Szerződő Fél erői, illetve hatóságai megsemmisítették,

és erre nem harci cselekmények folytán vagy a helyzet szükségszerűsége miatt került sor, igazságos és megfelelő kárpótlást kell nyújtani az igénybevétel időszaka alatt elszenvedett vagy a tulajdon megsemmisülése következtében előállt veszteségeikért.

5. Cikk Kisajátítás

1. Egyik Szerződő Fél beruházóinak beruházásait sem államosíthatják, sajátíthatják ki vagy vethetik olyan intézkedések alá a másik Szerződő Fél területén, amelyek hatása megegyezik az államosítással vagy kisajátítással (a továbbiakban "kisajátítás"), kivéve a közérdeket. A kisajátítást hátrányos megkülönböztetésektől mentesen, megfelelő törvényes eljárás keretében kell végrehajtani és egyidejűleg rendelkezni kell az azonnali, megfelelő és tényleges kártalanítás megfizetéséről. A kártalanításnak egyenértékűnek kell lennie a beruházásnak a kisajátítást, illetve a közlegő kisajátítás közismertté válását közvetlenül megelőző időpontban érvényes piaci értékével, a kisajátítás napjától kezdődően piaci kamatokat is kell tartalmaznia, késedelem nélkül teljesítendőnek, továbbá ténylegesen hozzáférhetőnek és szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatóknak kell lennie.

2. Az érintett beruházónak joga van a kisajátító Szerződő Fél bírói vagy egyéb független hatósága által az ügyét, és beruházásának az e Cikkben rögzített elvekkel összhangban történő értékelését felülvizsgáltatni.

3. A jelen Cikk 1. bekezdésének rendelkezései megfelelően alkalmazandók, amikor valamelyik Szerződő Fél egy olyan társaság vagyonát sajátítja ki, amely ezen Állam területének bármely részén az érvényes jogszabályok alapján jött létre, illetve került bejegyzésre és amelyben a másik Szerződő Fél beruházói üzletrészekkel bírnak.

6. Cikk Átutalások

1. A Szerződő Felek biztosítják a másik Szerződő Fél beruházói beruházásaival és hozamaival kapcsolatos kifizetések szabad átutalhatóságát. Az átutalásoknak szabadon átváltható pénznemben kell történniük, bármely korlátozás és indokolatlan késedelem nélkül. Az ilyen átutalások különösen – de nem kizárólag – a következőket foglalják magukban:

/a/ a tőkét és a beruházás fenntartására vagy növelésére fordított pótlólagos összegeket;

/b/ a hozamot;

/c/ a hitelek visszafizetésére szolgáló összegeket;

/d/ a jogdíjakat és egyéb díjakat;

/e/ a beruházás eladásából vagy felszámolásából befolyó összegeket;

/f/ azon Szerződő Fél beruházóinak és beruházásaik alkalmazottainak megtakarított kerületét, amelynek területén a beruházást létrehozták;

/g/ a Megállapodás 4. és 5. Cikkeinek megfelelően kifizetett kártérítést;

/h/ a 8. és 9. Cikk szerinti vitarendezésből származó kifizetéseket.

2. A jelen Megállapodás tekintetében árfolyamoknak – eltérő megegyezés hiányában – az átutalás időpontjában, az adott tranzakcióra, a beruházást befogadó Szerződő Félnek a területén érvényes hivatalos árfolyamok tekintendők.

3. A beruházó ezen Cikkre való hivatkozással nem kerülheti el olyan adó vagy egyéb pénzügyi kötelezettségének teljesítését, amely azzal a Szerződő Féllel szemben áll fenn, amelynek területén a beruházást létrehozták.

7. Cikk Jogátruházás

1. Amennyiben az egyik Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége a másik Szerződő Fél területén megvalósult beruházására vonatkozóan nyújtott garancia alapján saját beruházóinak kifizetést teljesít, az utóbbi Szerződő Fél elismeri:

/a/ a beruházó bármilyen jogának vagy követelésének átszállását az előbbi Szerződő Félre vagy annak kijelölt ügynökségére az abban az országban érvényes jogszabályok vagy jogügylet útján, valamint,

/b/ hogy az előbbi Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége a jogutódlás címén jogosult a beruházó jogainak gyakorlására és követeléseinek érvényesítésére, és átvállalja a beruházással kapcsolatos kötelezettségeket.

2. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

8. Cikk

Az egyik Szerződő Fél és a másik Szerződő Fél beruházója közötti beruházási jogviták rendezése

1. Az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti, az utóbbi Szerződő Fél területén lévő beruházással kapcsolatos jogvitákat a vitában álló feleknek tárgyalások útján kell egymás közt rendezniük.

2. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti vita a követelés írásbeli benyújtása utáni hat hónapon belül nem rendezhető ily módon, az érintett beruházónak jogában áll az ügyet betérjeszteni:

/a/ annak a Szerződő Félnek az illetékes bíróságához, amelyben a beruházás megvalósult; vagy

/b/ az Államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről szóló, Washingtonban, 1965. március 18-án kelt Egyezmény vonatkozó rendelkezései szerint a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjához (ICSID), amennyiben mindkét Állam részesévé vált az Egyezménynek; vagy

/c/ olyan nemzetközi választott bíróhoz illetve olyan nemzetközi ad hoc választott bírósághoz, amely az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának (UNCITRAL) Választott Bírósági Szabályai szerint jött létre.

3. A döntés végleges és kötelező érvényű a vitában résztvevő mindkét fél számára és annak a Szerződő Félnek a jogszabályaival összhangban kell végrehajtani, amelynek a területén a beruházást létrehozták.

9. Cikk

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezése

1. A Szerződő Felek között jelen Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatosan felmerült jogvitákat lehetőség szerint konzultációk, illetve tárgyalások útján kell rendezni.

2. Ha a vita ily módon hat hónapon belül nem rendezhető, azt bármelyik Állam kérésére a jelen Cikk rendelkezései szerinti választott bíróság elé kell terjeszteni.

3. A választott bíróságot minden egyes esetben a következő módon kell megalakítani. A választott bírósági eljárás iránti kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül mindkét Szerződő Fél kijelöli a bíróság egy-egy tagját. Ezen két tagnak azután egy harmadik állam állampolgárát kell kiválasztania, akit a két Szerződő Fél jóváhagyása után a bíróság elnökévé (a továbbiakban "elnök") kell kijelölni. A bíróság elnökét a két másik tag kijelölésének időpontjától számított három hónapon belül ki kell jelölni.

4. Amennyiben a jelen Cikk 3. bekezdésében meghatározott határidőkön belül a szükséges kijelölések nem történtek meg, úgy a Nemzetközi Bíróság elnökét lehet felkérni a kijelölések megtételére. Ha a Nemzetközi Bíróság elnöke valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy valamilyen más ok akadályozza az említett tisztség ellátásában, az alelnököt kell felkérni a szükséges kijelölések megtételére. Ha az alelnök valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy ő is akadályoztatva van az említett tisztség ellátásában, a Nemzetközi Bíróságnak azt a rangidős tagját kell felkérni a kijelölések megtételére, aki egyik Szerződő Félnek sem állampolgára.

5. A választott bíróság döntését ezen Megállapodás rendelkezései, valamint a nemzetközi jog általánosan elfogadott elvei és szabályai alapján hozza. A választott bíróság egyszerű szavazattöbbséggel dönt. Döntése kötelező érvényű mindkét Szerződő Fél számára. A bíróság eljárási szabályait maga határozza meg.

6. Mindkét Szerződő Fél maga viseli az általa választott bírónak, valamint a bírósági eljárásban való képviselőjének a költségeit. Az elnök költségeit és a fennmaradó költségeket a Szerződő Felek egyenlő arányban viselik.

10. Cikk

Egyéb szabályok és különleges kötelezettségek alkalmazása

1. Amennyiben valamely ügyre egyaránt vonatkoznak a jelen Megállapodás és valamely olyan más nemzetközi egyezmény rendelkezései, amelynek mindkét Szerződő Fél részese, úgy ezen Megállapodás rendelkezései nem akadályozhatják meg sem a Szerződő Feleket, sem a másik Szerződő Fél területén beruházással bíró beruházóikat abban, hogy az ügyükre nézve kedvezőbb szabályozás előnyeit élvezzék.

2. Amennyiben az egyik Szerződő Fél jogszabályai, vagy más szerződéseinek különleges rendelkezései a másik Szerződő Fél beruházói számára kedvezőbb bánásmódot biztosítanak, mint a jelen Megállapodás, úgy a kedvezőbbet kell alkalmazni.

11. Cikk A Megállapodás alkalmazhatósága

A Megállapodást az egyik Szerződő Fél területén, annak jogszabályaival összhangban a másik Szerződő Fél beruházói által a Megállapodás hatálybalépése előtt vagy azt követően megvalósított beruházásokra kell alkalmazni, de nem alkalmazható olyan beruházással kapcsolatos jogvitára, amely a hatálybalépése előtt merült fel, vagy olyan követelésre, amelyet a hatálybalépés előtt rendeztek.

12. Cikk Hatálybalépés, időbeli hatály és felmondás

1. A Szerződő Felek írásban tájékoztatják egymást arról, hogy a jelen Megállapodás hatályba lépéséhez a területükön szükséges alkotmányos követelményeknek eleget tettek. A jelen Megállapodás a két értesítés közül a későbbi keltének napján lép hatályba.

2. A jelen Megállapodás tíz éves időtartamra marad hatályban, és azt követően is mindaddig hatályban marad, amíg az egyik Szerződő Fél az eredeti vagy bármelyik későbbi időtartam lejárta előtt egy évvel írásban nem tájékoztatja a másikat arról a szándékáról, hogy fel kívánja mondani a Megállapodást.

3. A jelen Megállapodás felmondása előtti időszakban megvalósított beruházások tekintetében a Megállapodás rendelkezései a felmondást követő további tíz évig érvényben maradnak.

ENNEK HITELEÜL az arra kellő felhatalmazással rendelkező alulírottak a Megállapodást aláírták.

Készült két eredeti példányban Budapesten, 2001. június hó 20. napján magyar, szerb, és angol nyelven. Mindhárom szöveg egyaránt hiteles. Értelmezésbeli eltérések esetén az angol szöveg az irányadó.

A Magyar Köztársaság Kormánya
nevében

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság
Szövetségi Kormánya nevében